

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางที่ ก.1 ตารางแสดงตัวอย่างธาตุที่ผลิตไอออนได้ด้วยวิธีอาร์คในสูญญากาศพร้อมอัตราส่วนของ Charge state เมื่อกระแสอาร์คเท่ากับ 100 แอมแปร์¹⁵

Element	Z	Q=1+	2+	3+	4+	5+	6+	\bar{Q}_p
Li	3	100						1.0
C	6	100						1.0
Mg	12	46	54					1.5
Al	13	38	51	11				1.7
Si	14	63	35	2				1.4
Ca	20	8	91	1				1.9
Sc	21	27	67	6				1.8
Ti	22	11	75	14				2.1
V	23	8	71	20	1			2.1
Cr	24	10	68	21	1			2.1
Mn	25	49	50	1				1.5
Fe	26	25	68	7				1.8
Co	27	34	59	7				1.7
Ni	28	30	64	6				1.8
Cu	29	16	63	20	1			2.0
Zn	30	80	20					1.2
Ge	32	60	40	*				1.4
Sr	38	2	98					2.0
Y	39	5	62	33				2.3
Zr	40	1	47	45	7			2.6
Nb	41	1	24	51	22	2		3.0
Mo	42	2	21	49	25	3		3.1
Pd	46	23	67	9	1			1.9
Ag	47	13	61	25	1			2.1
Cd	48	68	32					1.3
In	49	66	34	*				1.4
Sn	50	47	53					1.5

Element	Z	$Q=1+$	2+	3+	4+	5+	6+	\overline{Q}_p
Ba	56		100					2.0
La	57	1	76	23				2.2
Ce	58	3	83	14				2.1
Pr	59	3	69	28				2.2
Nd	60		83	17				2.2
Sm	62	2	83	15				2.1
Gd	64	2	76	22				2.2
Dy	66	2	66	32				2.3
Ho	67	2	66	32	*			2.3
Er	68	1	63	35	1			2.4
Yb	70	3	88	8				2.1
Hf	72	3	25	51	21	1		2.9
Ta	73	2	33	38	24	3		2.9
W	74	2	23	43	26	5	1	3.1
Ir	77	5	27	46	11	1		2.7
Pt	78	12	69	18	1			2.1
Au	79	14	75	11				2.0
Pb	82	36	64					1.6
Bi	83	83	17					1.2
Th	90		24	64	12			2.9
U	92		12	58	30			3.2

หมายเหตุ : * คือ มีเปอร์เซ็นต์น้อยกว่า 1%

ภาคผนวก ข

1. การแจกแจงแบบโบลซ์มานน์ (Boltzmann's distribution)

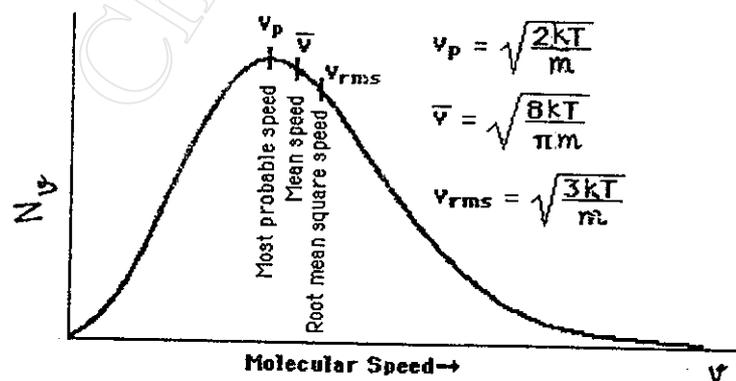
$$n_v(E) = n_0 \exp\left(\frac{-E}{k_B T}\right) \quad (\text{ข.1})$$

เมื่อ $n_v(E)$ = ความหนาแน่นของอนุภาคที่ระดับพลังงาน E
 n_0 = ความหนาแน่นของอนุภาคทั้งหมด
 k_B = Boltzmann's constant

2. การแจกแจงแบบแมกซ์เวลล์-โบลซ์มานน์ (Maxwell-Boltzmann's distribution)

$$N_v = \frac{dN}{dv} = 4\pi N \left(\frac{m}{2\pi k_B T}\right)^{3/2} v^2 \exp\left(\frac{-mv^2}{2k_B T}\right) \quad (\text{ข.2})$$

เมื่อ N = จำนวนอนุภาคทั้งหมด
 N_v = จำนวนอนุภาคที่มีอัตราเร็ว v
 m = มวลของอนุภาค
 v = อัตราเร็วของอนุภาค
 T = อุณหภูมิ

รูปที่ ข.1 กราฟแสดงการแจกแจงแบบ Maxwell-Boltzmann's distribution

2.1 การพิสูจน์หาค่าอัตราเร็ว root mean square (v_{rms})

จากสมการ $\frac{1}{2}m\bar{v}^2 = \frac{3}{2}k_B T$ (ข.3)

$$\bar{v}^2 = \frac{3k_B T}{m}$$

$$v_{rms} = \sqrt{\bar{v}^2} = \sqrt{\frac{3k_B T}{m}} \quad (ข.4)$$

2.2 การพิสูจน์หาค่าอัตราเร็วเฉลี่ย (average speed; \bar{v})

จากสมการ $\bar{v} = \frac{1}{N} \int_0^{\infty} v dN$ (ข.5)

ดังนั้น $\bar{v} = \frac{1}{N} \int_0^{\infty} v \left(\frac{m}{2\pi k_B T} \right)^{3/2} v^2 \exp\left(\frac{-mv^2}{2k_B T}\right) dv$ (ข.6)

ให้ $A = 4\pi N \left(\frac{m}{2\pi k_B T} \right)^{3/2}$ และ $\beta = \frac{m}{2k_B T}$ (ข.7)

จะได้ว่า $\bar{v} = \frac{1}{N} \int_0^{\infty} A v^3 \exp(-\beta v^2) dv$

$$\bar{v} = \frac{A}{N} \int_0^{\infty} v^3 \exp(-\beta v^2) dv$$

$$\bar{v} = \frac{A}{N} \int_0^{\infty} v^2 \exp(-\beta v^2) v dv$$

$$\bar{v} = \frac{A}{N} \int_0^{\infty} v^2 \exp(-\beta v^2) \frac{dv^2}{2}$$

ให้ $x = v^2$

$$\bar{v} = \frac{A}{2N} \int_0^{\infty} x \exp(-\beta x) dx$$

$$= \frac{-A}{2N} \frac{\partial}{\partial \beta} \int_0^{\infty} x \exp(-\beta x) dx$$

$$\begin{aligned}
 \bar{v} &= \frac{-A}{2N} \left[\frac{1}{\beta} \int_0^{\infty} x \exp(-\beta x) d(\beta x) \right] \\
 &= \frac{-A}{2N} \frac{\partial}{\partial \beta} \left(\frac{1}{\beta} (-\exp(-\beta x)) \Big|_0^{\infty} \right) \\
 &= \frac{-A}{2N} \frac{\partial}{\partial \beta} \left(\frac{1}{\beta} \right) \\
 &= \frac{-A}{2N} \left(\frac{-1}{\beta^2} \right) \\
 &= \frac{A}{2\beta^2 N}
 \end{aligned}$$

แทนค่า A และ β

$$\begin{aligned}
 \bar{v} &= 4\pi N \left(\frac{m}{2\pi k_B T} \right)^{3/2} \cdot \frac{1}{2N} \left(\frac{1}{\left(\frac{m}{2k_B T} \right)^2} \right) \\
 &= \left(\frac{8k_B T}{\pi m} \right)^{1/2}
 \end{aligned} \tag{ข.8}$$

2.3 การพิสูจน์หาค่าอัตราเร็วที่มีจำนวนมากสุดของอนุภาค (peak speed; v_p)

จากสมการ
$$N_v = \frac{dN}{dv} = 4\pi N \left(\frac{m}{2k_B T} \right)^{3/2} v^2 \exp\left(\frac{-mv^2}{2k_B T}\right)$$

\therefore เป็นตำแหน่งสูงสุดของกราฟ ดังนั้น

$$\left(\frac{dN_v}{dv} \right)_{v=v_p} = 0 \tag{ข.9}$$

$$\frac{d}{dv} \left(4\pi N \left(\frac{m}{2\pi k_B T} \right)^{3/2} v^2 e^{-mv^2/2k_B T} \right)_{v_p} = 0$$

ให้ $A = 4\pi N \left(\frac{m}{2\pi k_B T} \right)^{3/2}$ และ $\beta = \frac{m}{2k_B T}$

$$\frac{d}{dv} (A v^2 e^{-\beta v^2})_{v_p} = 0$$

$$A \frac{d}{dv} (v^2 e^{-\beta v^2})_{v_p} = 0$$

$$\frac{d}{dv} (v^2 e^{-\beta v^2})_{v_p} = 0$$

$$\left(\left(\frac{dv^2}{dv} \right) (e^{-\beta v^2}) + v^2 \frac{d}{dv} (e^{-\beta v^2}) \right)_{v_p} = 0$$

$$\left(2v(e^{-\beta v^2}) + v^2 (-2\beta v)(e^{-\beta v^2}) \right)_{v_p} = 0$$

$$\left(2ve^{-\beta v^2} - 2v^3 \beta e^{-\beta v^2} \right)_{v_p} = 0$$

$$2v_p e^{-\beta v_p^2} - 2\beta v_p^3 e^{-\beta v_p^2} = 0$$

$$2v_p e^{-\beta v_p^2} (1 - \beta v_p^2) = 0$$

เมื่อ $v_p \neq 0$ และ $e^{-\beta v_p^2} \neq 0$ แล้ว

$$1 - \beta v_p^2 = 0$$

ดังนั้น

$$v_p = \sqrt{\frac{1}{\beta}}$$

$$v_p = \sqrt{\frac{2k_B T}{m}}$$

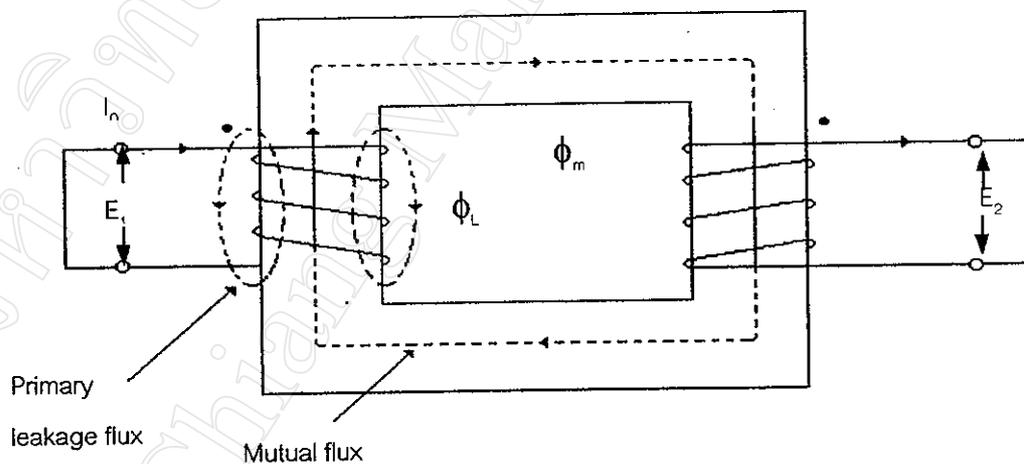
(๒.10)

ภาคผนวก ค

1. การวิเคราะห์การทำงานของหม้อแปลง

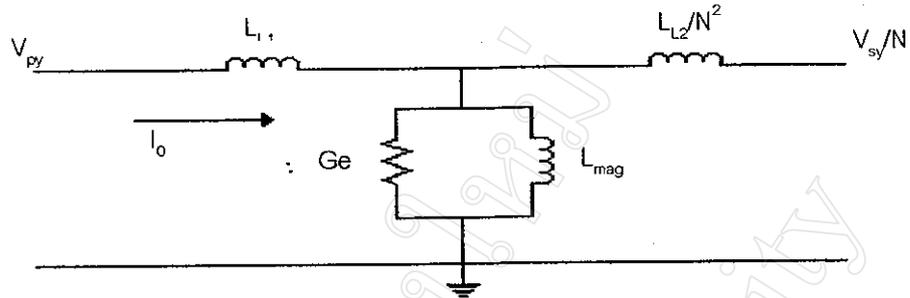
1.1 กรณี Open circuit

หม้อแปลงจะประกอบไปด้วยขดลวดปฐมภูมิและขดลวดทุติยภูมิพันรอบแกนหม้อแปลงเดียวกันดังรูปที่ ค.1 ในกรณี Open circuit load เมื่อมีแรงดันไฟฟ้าสลับตกคร่อมขดลวดปฐมภูมิทำให้มีกระแส (I_0) ไหลเข้าไปในขดลวดปฐมภูมิ เกิดแรงเคลื่อนแม่เหล็ก $M=N_1 I_0$ ทำให้เกิด Mutual flux และ Leakage flux ขึ้น โดย Mutual flux เป็นฟลักซ์แม่เหล็กที่เกิดขึ้นในแกนหม้อแปลงมีค่าอินดักแตนเป็น L_{mag} ส่วน Mutual flux จะมีค่าเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเนื่องจากกระแส (I_0) เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปริมาณฟลักซ์แม่เหล็กที่ตัดผ่านขดลวดปฐมภูมิและขดลวดทุติยภูมิจึงมีค่าเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้เกิดแรงเคลื่อนไฟฟ้าเหนี่ยวนำที่ขดลวดปฐมภูมิ และขดลวดทุติยภูมิเป็น E_1 และ E_2 ลำดับ

รูปที่ ค.1 หม้อแปลงไฟฟ้ากรณี Open circuit load

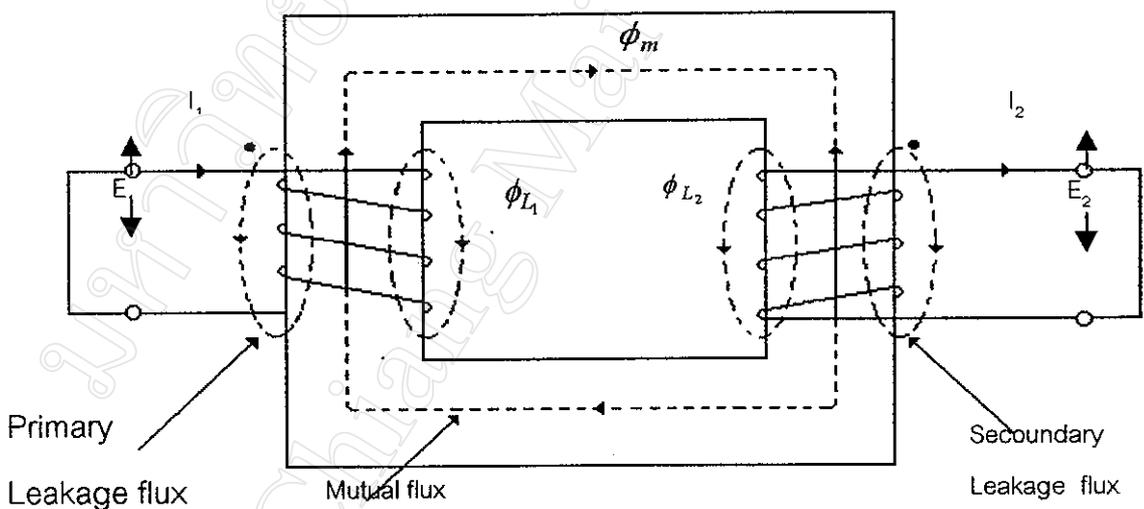
ในกรณี Open circuit ค่าอินดักแตนจาก Leakage flux นั้นมีค่าน้อยมากเมื่อเทียบกับ L_{mag} ดังนั้นค่าอินดักแตนที่ใช้คำนวณจึงคิดเฉพาะค่า L_{mag} เปรียบเทียบได้กับวงจรเทียบเท่าดังรูปที่ ค.2

รูปที่ ค.2 วงจรเทียบเท่าหม้อแปลงไฟฟ้ากรณี Open circuit load ($L=L_{mag}$)

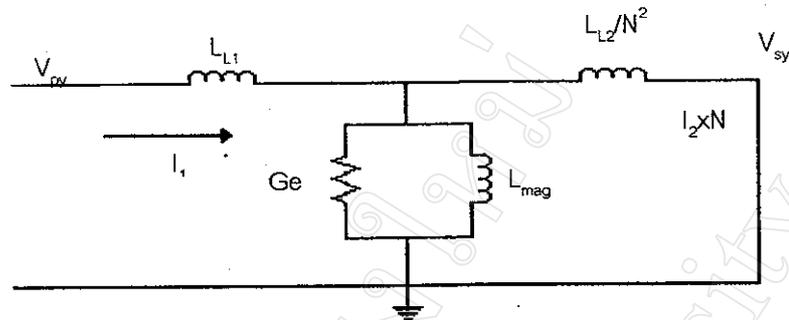
1.2 กรณี Short circuit

ในกรณี Short circuit load จะมีกระแส I_2 ไหลในขดลวดทุติยภูมิทำให้ มีฟลักซ์แม่เหล็กต้านกับ Mutual flux ดังรูปที่ ค.3

รูปที่ ค.3 หม้อแปลงไฟฟ้ากรณี Short circuit load

เมื่อมีกระแส (I_2) ทางด้านทุติยภูมิ ทำให้ขนาดของฟลักซ์แม่เหล็กในแกนแม่เหล็กจึงมีค่าน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับ Leakage flux ดังนั้นค่าอินดักแตนซ์ที่ใช้คำนวณในกรณี Short circuit load จึงคิดเฉพาะค่า Leakage inductance (L_L) ซึ่งมีค่าเท่ากับ $L_{L1}+L_{L2}/N^2$ เมื่อ L_{L1} เป็น Leakage inductance ทางด้านปฐมภูมิ และ L_{L2} เป็น Leakage inductance ทางด้านทุติยภูมิ และ N คือค่า Turns ratio ของหม้อแปลง ซึ่งเปรียบเทียบกับได้กับวงจรเทียบเท่าดัง รูปที่ ค.4

รูปที่ ค.4 วงจรเทียบเท่าหม้อแปลงไฟฟ้ากรณี Short circuit load ($L=L_L$)

เมื่อนำหม้อแปลงคอยล์จตุระเบ็ดรณต์มาใช้ในวงจรทริกเกอร์โดยต่อเข้ากับตัวเก็บประจุ (C_1) ดังรูปที่ ค.5 เมื่อเริ่มต้นการทำงานจะมีการอัดประจุของตัวเก็บประจุ C_1 ผ่านตัวต้านทาน R_1 จนเต็ม หากมีสัญญาณทริกเข้ามาทริกที่ขาเกตของไทรสเตอร์ (Thyristor) จะทำให้ไทรสเตอร์มีสถานะเป็น "ON" ทำให้วงจรปิดเกิดกระแสไหลจากตัวเก็บประจุผ่านไปยังหม้อแปลง จึงเกิดการเรโซแนนซ์ขึ้นระหว่าง ตัวเก็บประจุ C_1 กับ Inductor L ของหม้อแปลงทำให้มีความต่างศักย์ไฟฟ้าสูงที่ขดลวดทุติยภูมิจากการเหนี่ยวนำจากขดลวดปฐมภูมิ เมื่อกระแสที่ไหลผ่านขดลวดปฐมภูมิมีค่าน้อยกว่ากระแสไหลของไทรสเตอร์ จะทำให้ไทรสเตอร์มีสถานะเป็น "OFF" ก็จะมีการเริ่มอัดประจุให้กับตัวเก็บประจุ C_1 อีกครั้งในสถานะ "OFF" เป็นการเริ่มต้นอัดประจุของตัวเก็บประจุ C_1 อีกครั้ง

จากวงจร กรณีไม่คิด R สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$-L \frac{d}{dt} i(t) - \frac{i(t)}{C} dt = 0$$

$$L \frac{d}{dt} i(t) + \frac{i(t)}{C} dt = 0 \quad (\text{ค.1})$$

หาอนุพันธ์เทียบกับเวลา (t) ได้

$$L \frac{d^2}{dt^2} i(t) + \frac{i(t)}{C} = 0 \quad (\text{ค.2})$$

นำ L หารตลอด

$$\frac{d^2}{dt^2} i(t) + \frac{i(t)}{LC} = 0$$

ให้

$$\omega = \frac{1}{\sqrt{LC}} \quad (\text{ค.3})$$

จะได้

$$\frac{d^2}{dt^2} i(t) + \omega^2 i(t) = 0 \quad (\text{ค.4})$$

รูปแบบคำตอบทั่วไปเป็น

$$i(t) = e^{-\alpha} \quad (\text{ค.5})$$

จะได้

$$\alpha^2 + \omega^2 = 0$$

$$\alpha = \frac{\pm \sqrt{-4\omega^2}}{2}$$

$$\alpha = \pm i\omega$$

$$\alpha = \pm i\omega \quad (ค.6)$$

ดังนั้น

$$i(t) = c_1 e^{i\omega t} + c_2 e^{-i\omega t} \quad (ค.7)$$

$$i(t) = c_1 \cos \omega t + c_1 i \sin \omega t + c_2 \cos \omega t - c_2 i \sin \omega t$$

$$i(t) = (c_1 + c_2) \cos \omega t + (c_1 - c_2) i \sin \omega t$$

เมื่อ $t = 0$, $i(t) = 0$ จะได้ $(c_1 + c_2) = 0$

$$i(t) = (c_1 - c_2) i \sin \omega t$$

ให้

$$I(t) = i(c_1 - c_2)$$

$$i(t) = I_{pk} \sin \omega t$$

$$(ค.9)$$

หาอนุพันธ์เทียบกับเวลา(t) ได้ $\frac{d}{dt} i(t) = I_{pk} \omega \cos \omega t$ เมื่อ $t = 0$, $\frac{d}{dt} i(t) = -\frac{V_{dc}}{L}$

$$-\frac{V_{dc}}{L} = I_{pk} \omega$$

$$I_{pk} = -\frac{V_{dc}}{L\omega}$$

$$= -\frac{V_{dc} \sqrt{LC}}{L}$$

$$= -\frac{V_{dc} \sqrt{C}}{\sqrt{L}}$$

$$(ค.10)$$

จะได้

$$i(t) = -\frac{V_{dc}}{\sqrt{L/L} \cdot C} \sin \omega t \quad ; \quad \omega = \frac{1}{\sqrt{L_L C}}$$

ดังนั้น

$$\frac{2\pi}{T} = \frac{1}{\sqrt{L_L C}}$$

$$T = 2\pi \sqrt{L_L C}$$

$$(ค.11)$$

จาก
$$V_L = -L_L \frac{d}{dt} i(t)$$

$$= -L \left(-\frac{V_{dc} \sqrt{C}}{\sqrt{L}} \right) \frac{d}{dt} \sin \omega t$$

$$= \sqrt{L_L C} V_{dc} \omega \cos \omega t$$

$$= V_{dc} \cos \omega t \quad (\text{ค.12})$$

สรุป

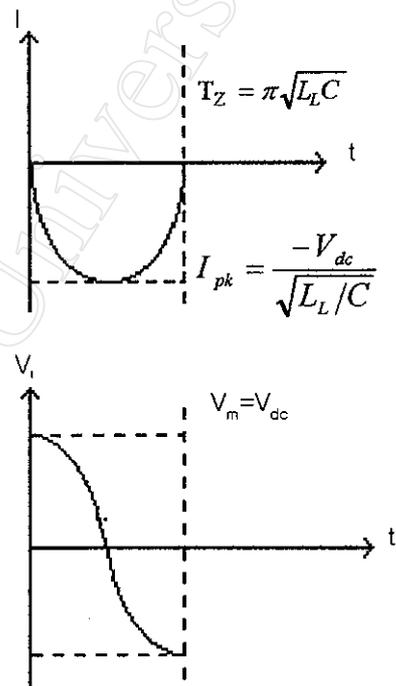
$$i(t) = -\frac{V_{dc}}{\sqrt{L_L/C}} \sin \omega t$$

$$V_L(t) = V_{dc} \cos \omega t$$

$$\omega = \frac{1}{\sqrt{L_L C}}$$

$$T = 2\pi \sqrt{L_L C}$$

$$T_z = \frac{T}{2} = \pi \sqrt{L_L C}$$

ประวัติการศึกษา

ชื่อ	นางสาวเพ็ญศรี	ประมุขกุล
วัน เดือน ปีเกิด	17 เมษายน	พ.ศ. 5217
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนอาเวมารีอา จ.อุบลราชธานี เมื่อปีการศึกษา 2527	
	สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี เมื่อปีการศึกษา 2529	
	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่โรงเรียนนารีนุกูล จ.อุบลราชธานี เมื่อปีการศึกษา 2532	
	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่โรงเรียนสตรีวิทยา จ.กรุงเทพฯ เมื่อปีการศึกษา 2535	
	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา 2539	